

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Филология факультеті
А.Байтұрсынұлы атындағы Қазақ тіл білімі кафедрасы

«Қазақ тілді копирайтинг және спичрайтинг» пәні бойынша
қорытынды бақылау бағдарламасы
KSKYа 3303

«6BO2313-қолданбалы қазақ тіл білімі» мамандығы бойынша
білім беру бағдарламасы

бакалавриат

Курс – 3

Семестр – 2

Кредит саны – 5

Алматы, 2026

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын ф.ғ.д., қауымдастырылған профессор Жұбай Орынай Сағынғалиқызы құрастырды.

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы «6BO2313- қолданбалы қазақ тіл білімі» білім беру бағдарламалары негізінде әзірленді.

А. Байтұрсынұлы атындағы қазақ тіл білімі кафедрасының отырысында қаралып ұсынылды. Хаттама №13. 19.06 2025 ж.

Кафедра меңгерушісі А.Ж. Амиров

1. ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ

2.

Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*	ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)
қазақ тілінің ұлттық-мәдени, прагматика-лық және риторикалық әлеуетін негізге ала отырып, копирайтинг пен спичрайтингтің теориялық-тәжіри-белік негіздерін мең-герту, мақсатты аудиторияға бағыт-талған әсерлі мәтін құрау, шешен сөйлеу дағдыларын қалыптастыру	<p>1. Білім беру бағдарламасы бойынша ОН: қазақ тілді копирайтинг пен спичрайтингтің негізгі ұғымдарын, нысаны мен міндеттерін, тіл білімінің дамуымен, қазіргі лингвистикадағы инновациялық парадигмалармен сабақтастығын түсіну</p> <p>- Оқыту деңгейіне сәйкес дескрипторлар: копирайтинг пен спичрайтингтің негізгі терминдерін білу; мәтіннің коммуникативтік мақсатын анықтау; тілдік құралдардың прагматикалық қызметін түсіну</p> <p>- Блум таксономиясы бойынша: копирайтинг пен спичрайтингтің басты ұғымдарын, теориялық негізін, концептуалдық кеңістігін білу</p>	<p>1.1 копирайтинг және спичрайтингтің нысаны мен мақсат-міндеттерін біледі</p> <p>1.2 копирайтинг пен спичрайтингке тән метатілді, терминологиялық аппаратты түсінеді.</p>
	<p>2. Білім беру бағдарламасы бойынша ОН: мәтіннің құрылымын, тілдік бірліктердің қызметін, жарнама, имидж, шешен сөздердің ерекшелігін түсіну</p> <p>- Оқыту деңгейіне сәйкес дескрипторлар: мәтін құрылымын (тақырып – идея – аргумент – қорытынды) талдау; тілдік құралдардың әсерін айқындау</p> <p>- Блум таксономиясы бойынша: мәтін құрастыруда тілдік құралдарды қолдану, салыстыру, талдау</p>	<p>2.1 копирайтинг мәтінде қолданылатын тілдік бірліктерді (лексика, морфология, синтаксис) талдай алады</p> <p>2.2 мәтіннің прагматикалық тиімділігін бағалап, тілдік құралдарды мақсатқа сай қолданады.</p>
	<p>3. Білім беру бағдарламасы бойынша ОН: қазақ тіліндегі копирайтинг мәтіндерінің лексика-грамматикалық, стилистикалық ерекшеліктерін меңгеру</p> <p>- Оқыту деңгейіне сәйкес дескрипторлар: жарнамалық, имидждік, ақпараттық мәтіндердің түрлерін ажырату; стилистикалық нормаларды сақтау</p> <p>- Блум таксономиясы бойынша: мәтіндерді салыстыру, талдау, жинақтау</p>	<p>3.1 копирайтинг мәтіндерінің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін сипаттай алады; өз пікірін, ұстанымын айта алады;</p> <p>3.2 мәтінді мақсатты аудиторияға бейімдей отырып құрастырады.</p>
	<p>4. Білім беру бағдарламасы бойынша ОН: спичрайтинг аясында шешендік сөздің құрылымын, риторикалық тәсілдерін, сөйлеу стратегияларын меңгеру</p> <p>- Оқыту деңгейіне сәйкес дескрипторлар: шешендік сөздің композициясын талдау; дәйек келтіріп, эмоция тудыратын құралдарды орынды қолдану</p> <p>- Блум таксономиясы бойынша: бағалау, дәлелдеу, авторлық позиция қалыптастыру</p>	<p>4.1 спич мәтінінің кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды бөлімдерін құрастырады</p> <p>4.2 сөйлеу барысында аудиторияға әсер ету үшін риторикалық тәсілдерді орнымен қолданады.</p>
	<p>5. Білім беру бағдарламасы бойынша ОН: қазақ тілді копирайтинг пен спичрайтингті қазіргі лингвистиканың когнитивтік, прагматикалық, функционалдық бағыттарымен байланыстыра талдау</p> <p>- Оқыту деңгейіне сәйкес дескрипторлар: ғылыми әдебиеттермен жұмыс жасау; өз пікірін дәлелді түрде ұсыну</p>	<p>5.1 копирайтинг пен спичрайтингті когнитивтік, прагматикалық тұрғыдан сипаттай алады; инновациялық парадигмаларды біліп, сабақ барысында алған теориялық білімімен ұштастыра алады; қазақ тіл біліміндегі шешімін таппаған</p>

	Блум таксономиясы бойынша: жинақтау, интерпретациялау, жаңа өнім жасау -	мәселелерге қатысты өз ойын айта алады; морфологияны тіл біліміндегі инновациялық парадигмалармен байланыстырып, жаңа қырынан сипаттауға тырысады 5.2 теориялық білімді практикалық мәтін жазуда қолдана отырып, авторлық копирайтинг не спич жобасын ұсынады.
Пререквизиттер	Тіл біліміне кіріспе Тіл білімінің негіздері Қазақ тілінің стилистикасы	
Постреквизиттер	Прагмалингвистика Коммуникативті синтаксис Медиалингвистика Когнитивті лингвистика	
Оқу ресурстары	<p>Әдебиет:</p> <p style="text-align: center;">Негізгі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кузнецов П. А. Копирайтинг & спичрайтинг. Эффективные рекламные и PR-технологии / П. А. Кузнецов. - 2-е изд., перераб. - М.: Дашков и К°, 2024. - 131 с. 2. Хуако Ф. Н. Основы спичрайтерства для референтов: Учебное пособие. - Майкоп: Изд-во МГТУ, 2016. - 175 с. 3. Бернадская Ю. С. Копирайтинг. Учебное. пособие. - Омск: ОГТУ, 2023. - 136 с. 4. Брукс П. Копирайтинг: как писать рекламные статьи и письма, которые будут продавать. - М.: Бератор-паблишинг, 2022. - 127 с. 5. Валладарес Джун А. Ремесло копирайтинга. - СПб.: Питер, 2018. - 270 с. 6. Геттинс Д. Секреты создания рекламных материалов, или неписанные правила копирайтинга: множество оригинальных практических примеров ярких креативных решений от таких брендов, как Microsoft, Volvo, Nike. - М.: АСТ, 2020. - 186 с. 7. Чумичева Н. В. Копирайтинг и рекламная суггестия: алгоритмизация творчества. - Ростов н/Д: Южный федеральный университет, 2019. - 167 с. 8. Гоманьков Н. Спичрайтер [речи и выступления на все случаи жизни]. - М.: Сменные страницы, 2006. - 907 с. 9. Иванова К. А. Копирайтинг: секреты составления рекламных и PR-текстов. - 3-е изд., обновл. и доп. - СПб.: Питер, 2010. - 173 с. 10. Шенерт В. Грядущая реклама: 199 примеров, секретов успеха, практических рекомендаций: пер. с нем. - М.: Интерэксперт, 2001. - С. 2. 11. Огилви Д. Огилви о рекламе. - М.: Эксмо, 2006. - С. 199–201. <p style="text-align: center;">Қосымша:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рымашевская Ю. Рекламная бомба: Рецепты копирайтинга, взрывающие рынок. - СПб.: Питер, 2017. - 185 с. 2. Блинкина-Мельник М. М. Рекламный текст: Задачник для копирайтеров. - М.: ОГИ, 2024. - 135 с. 3. Тульчинский Г. Л. Подготовка текстов выступлений (спичрайтинг). - СПб.: Справ. Петербурга, 2022. - 127 с. 4. Ильин А. Л. и др. Отзвук слова: Из опыта работы спичрайтеров первого Президента России. - М.: Никколо М, 2019. - 136 с. 	

	<p>5. Колесников А. Спичрайтеры: хроника профессии, сочинявшей и изменявшей мир. - М.: АСТ, 2007. - 318 с.</p> <p>6. Ақымет Байтұрсынұлы. Таңдамалы шығармалары. - 1-том. - Алматы, 2022. - 694 б.</p> <p>7. Ақымет Байтұрсынұлы. Таңдамалы шығармалары. - 2-том. - Алматы, 2022. - 676 б.</p> <p>8. Ақымет Байтұрсынұлы. Таңдамалы шығармалары. - 3-том. - Алматы, 2022. - 766 б.</p> <p style="text-align: center;">Ғаламтор ресурсы:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://elibrary.kaznu.kz/ru • https://www.google.com/search • http://lib.kaznu.kz/default.asp • http://www.infolib.l/info/ • http://www.openj-gate.org/ • http://www.download.koob.lgg.ru/gryadushaya_reklama_sh.zi • http://elibrary.kaznu.kz/ru
--	--

Негізгі тақырыптар:

1. Копирайтинг және спичрайтинг: ұғымы, мақсаты, айырмашылығы
2. Копирайтинг пен спичрайтинг – ұлттық коммуникацияның заманауи формасы
3. Копирайтинг және спичрайтинг: бастапқы көріністері
4. Копирайтинг пен спичрайтинг – ұлттық коммуникацияның заманауи формасы
5. Қазақ қоғамындағы сөздің құндылығы: сөз қадірі, сөз құдіреті
6. Қазақ менталитетіндегі сендіру, иландыру
7. Қазақ тіліндегі «адресат» пен «адресант» ұғымы
8. Коммуникативтік жағдаят және ұлттық сөйлеу нормалары
9. Сөз әдебі
10. Қазіргі медиамәтіндердегі ұлттық сөз әдебінің сақталуы
11. Қазақ шешендік өнері мен спичрайтинг
12. Би-шешендердің сөзі: құрылым, логика, әсер
13. Шешендік сөздің қазіргі трансформациясы
14. Шешендік нақышта мотивациялық сөз
15. Қазақ тіліндегі жарнама дискурсы
16. Ұлттық бренд, ұлттық образ, ұлттық символ
17. «Ұят», «абырой», «бедел» концептілері
18. Тақырып, атау, слоган: қазақы ойлау логикасы
19. Қысқа да нұсқа айту: мақал-мәтел, афоризм
20. Қазақ тіліндегі экспрессия құралдары
21. Гибратты әңгімелердің әсері
22. Ұлттық нарратив пен эмоция
23. Қазақ тіліндегі цифрлық копирайтинг
24. Онлайн ортадағы ұлттық стиль
25. Этикет және жауапкершілік
26. Спичрайтинг жанрлары
27. Алқа топтағы салтанатты сөз
28. Сөз композициясы: кіріспе – негізгі бөлім – қорытынды
29. Логикалық және эмоциялық тұтастық
30. Аргументация және иландыру
31. Манипуляция мен жауапкершілік
32. Экспромт және импровизация
33. Ұлттық дискурстағы стратегия мен тактика
34. Авторлық стиль және ұлттық бренд-дауыс

35. «Мен» концептісі және сөйлеуші бейнесі
36. Тыңдаушы психологиясы және сөз әсері
37. Спичрайтер мен копирайтердің кәсіби этикасы
38. Қоғам алдындағы жауапкершілік
39. Копирайтинг/спичрайтинг портфолиосы
40. Қоғамдық мәселеге арналған спичрайтинг мәтіні
41. Копирайтер мен спичрайтердің кәсіби этикасы
42. Ана тілі – ұлттық мәдениеттің семантикалық жүйесі, негізгі коды
43. Ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтар
44. Авторлық жауапкершілік
45. Ұлттық құндылықты насихаттайтын Instagram/Facebook мәтіні

2. ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУ ТАПСЫРМАСЫН ОРЫНДАУ ЖӨНІНДЕГІ ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР, СТАНДАРТТЫ ЖАЗБАША OFFLINE

2.1. Емтихан формасы: Стандартты жазбаша offline. Платформа: Univer АЖ

2.2. Жазбаша емтиханның мақсаты: пәнді зерделеу кезінде меңгерілген оқу нәтижелерін, дағдылар мен құзыреттерді, өз ойларын жазбаша нысанда қисынды баяндай білуін, өз көзқарасын дәлелді дәлелдеуді көрсету.

2.3. Тапсырманы орындаудан күтілетін нәтижелер:

Жазбаша емтиханның бір билеті оқытылған курс бойынша оқу нәтижелерін анықтайтын және төменде сипатталған критерийлер бойынша бағаланатын 3 сұрақтан тұрады:

1-сұрақ - Курс теориясы мен тұжырымдамасын білу; баяндаудың қисындылығы. Курс мазмұнында баяндалатын теориялық ережелерді түсіну және мысалдармен растау.

2-сұрақ. Таңдаулы әдістеме мен технологияны жазбаша практикалық тапсырмаларға қолдану. Практикалық тапсырмада берілген негізгі мәселені ашу және шешу.

3-сұрақ - Ұсынылған практикалық тапсырмаға таңдалған әдістеменің қолданылуын бағалау және жазбаша сыни талдау. Жеке практикадан алынған нәтиженің негіздемесі.

2.4. Емтихан өткізу рәсімі.

2.4.1. Стандартты жазбаша offline емтихан бекітілген кестеге сәйкес өткізіледі.

2.4.2. Жазбаша offline емтихан басталғанға дейін 15 минут бұрын кезекші оқытушы білім алушылардың жеке куәлігі бойынша жеке басын тексеруді жүзеге асырады, білім алушыларды келу парағында көрсетілген отырғызу орындарына отырғызады.

2.4.3. Жазбаша offline емтиханға студент орнына басқа адам келген жағдайда кезекші оқытушы осы Қағидаларды бұзғаны туралы тиісті акт жасайды.

2.4.4. Кешіккен білім алушылар емтиханға жіберілмейді.

2.4.5. Емтихан кезінде кезекші оқытушы білім алушылардың бекітілген нұсқаулыққа сәйкес мінез-құлық ережелерін сақтауын бақылауды жүзеге асырады.

2.4.6. Емтиханға бөлінген уақыт аяқталғаннан кейін кезекші оқытушы:

1) емтихан жұмыстарын жинайды;

2) әр жұмысқа жұмыс жазудың аяқталу белгісін жауап парақтарында - X литерін қояды;

3) жауап парақтарын келу парақтарымен бірге деканат маманына шифрлауға ұсынады.

2.4.7. Шифрлау үшін жұмыстарды ұсыну кешіктірілген жағдайда тиісті акт жасалады.

2.4.8. Емтиханда білім алушыларға өздерімен бірге шпаргалкаларды, ұялы телефондарды, смарт-сағаттарды және қосалқы ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізу үшін пайдаланылуы мүмкін басқа да техникалық және өзге де құралдарды пайдалануға тыйым салынады. Басқа білім алушылармен және бөгде адамдармен сөйлесуге, жауаптарға аты-жөнін немесе өзге де сәйкестендіру жазбаларын жазуға тыйым салынады.

2.4.9. Егер білім алушы емтиханға келіп, билет бойынша жауап беруден бас тартса, емтихан тапсыру «F» бағасы ретінде бағаланады.

2.4.10. Дәлелді себеп болмаған жағдайда емтиханға келмеу «F» бағасы ретінде бағаланады.

2.4.11. Білім алушы осы тармақтардың біреуін немесе бірнешеуін бұзған жағдайда емтихан жұмысын жою актісі (бұдан әрі - Акт) толтырылады, пән үшін «F» («қанағаттанарлықсыз») бағасы қойылады.

2.4.12. Емтиханда осы Ережені қайталап бұзғаны үшін білім алушы Әдеп жөніндегі факультет кеңесінің қарауына ұсынылады.

2.4.13. Пән бойынша қорытынды баға емтихан өткізілгеннен кейін 1 ай ішінде, оқушы қашықтықтан білім беру технологияларын және/немесе емтиханда мінез-құлық ережелерін қолдана отырып қорытынды бақылау жүргізу үшін нұсқаулықтарды бұзғаны анықталған жағдайда: шпаргалкаларды, ұялы телефондарды пайдалану, келіссөздер жүргізу және т.б. Актіні толтыра отырып, бақылау бейнекамераларынан жазбалар негізінде жойылуы мүмкін. Актінің күші жойылуға және апелляцияға жатпайды.

2.4.14. Емтихандардағы барлық тәртіп бұзушылықтар білім алушының транскриптіне енгізіледі.

3. БАҒАЛАУ САЯСАТЫ

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Пән: Қазақ тілді копирайтинг және спичрайтинг (бакалавр)

Форма: стандартты жазбаша офлайн

Платформа: Univer АЖ

Критерийі	«Өте жақсы» % макс. салмағы	«Жақсы» % макс. салмағы	«Қанағаттанарлық» % макс. салмағы	«Қанағаттанарлықсыз» % макс. салмағы
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу, түсіну	Билеттегі үш сұраққа да толыққанды жауап беріп, тұжырым, қорытындыларын нақты мысалдармен дәлелдей алады. Тұжырымдары логикалық тұрғыдан нақтыланған. Ұғым, түсінік, терминдердің мәнін түсініп, орнымен қолданады.	Жауабы толық болғанмен, ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберілген. Өз ойын мысалдармен дәйектеуде аздаған қателіктер жібереді. Ұғым, түсінік, терминдерді арагідік шатастырады.	Жауаптары толық емес, нақтылық жетіспейді. Негізгі ұстаным, ережелер үстіртін дәлелденген. Ойын жеткізуде логикалық байланыс, дәйектілік сақтала бермеген, нақты мысалдармен дәйектей алмайды. Ұғым, түсінік, терминдерді шатастырады. Жауапта стилистикалық қателіктер орын алған.	Сұрақтарға дұрыс жауап берілмеген, негізгі ұстаным, ережелер қате түсіндірілген. Дұрыс тұжырым, қорытынды жасай алмаған. Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмейді.
Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Тапсырма толыққанды орындалған, жауаптары негізді, дәлелді. Курстың практикалық мәселелері толық шешілген.	Тапсырманы орындауда аздаған қателіктер орын алған. Қағидаттарды нақтылауда дәйектер жетіспейді.	Тапсырма толық орындалмаған. Мысалдармен дәйектеуде нақтылық жетіспейді. Ұстаным, тұжырымдарын дәлелдей алмайды.	Тапсырма дұрыс орындалмаған. Ойын мысалдармен дәйектей алмайды. Жаңылысқан, шатастырған, қателескен тұстары тым көп. Мысалдарды талдап, қорыта алмайды. Қорытынды бақылау қағидалары бұзылған.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Баяндау барысында ғалымдардың еңбектерін негізге ала отырып, ұстанымдарын нақты көрсеткен. Ғылыми қағидат, ережелерді, әдістеме, технологияны қисынды пайдаланған. Жауабы сауатты, ғылыми тілдің нормаларын сақтай отырып баяндалған. Материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздікке жол беріледі.	Ғалымдардың ұстанымдарын сипаттауда арагідік шатастырады. Ғылыми қағидат, ережелерді, әдістеме, технологияны қисынды пайдаланған. Жауабы сауатты, ғылыми тілдің нормаларын сақтай отырып баяндалғанмен, арасында стильдік қателіктер орын алған. Материалды ұсынуда 3-4 дәлсіздік орын алған.	Ғалымдардың ұстанымдарын сипаттауға киналады, шатастырады. Ғылыми қағидат, ережелерді, әдістеме, технологияны қисынды пайдалана алмайды. Жауабында стильдік, орфографиялық қателіктер орын алған. Өз ойын жеткізуде бірқатар дәлсіздіктер орын алған.	Тапсырмада өрескел қателіктер кездеседі. Жауаптары толық емес, негізделмеген, материал, дәлелдер нақтыланбаған. Тапсырма өз деңгейінде орындалмаған. Сұрақтарға жауап берілмеген. Талдау барысында қате көп, мысал жоқ. Қорытынды бақылау қағидалары бұзылған.

Қорытынды бағаны есептеу формуласы:
Қорытынды баға (ҚБ) = (% 1 +% 2 +% 3 +% 4 +% 5 +% 6)/К, мұнда% - критерий бойынша тапсырманың орындалу деңгейі,
К - критерийлердің жалпы саны

Қорытынды балды есептеу мысалы

№	Балл	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
		90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49 %	0-24 %
1.	Критерий 1	100				
2.	Критерий 2		75			
3.	Критерий 3			60		
4.	Критерий 4				45	
5.	Критерий 5	100				
6.	Критерий 6				49	
	Қорытынды %	200	75	60	94	200+ 75 + 60 + 94 = 429 429 / 6 критери = 71,5 Қорытынды балл в % = 72

Есептеу кезінде алынған пайызды негізге ала отырып, бағалауды бағалау шкаласымен салыстыра аламыз.
 72 балл бағалау шкаласына сәйкес «Жақсы» санатына сәйкес келетін 70 балдан 89 балға дейінгі ауқымда болады.
 Осылайша, осы есептеу кезінде емтихан балдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесіне сәйкес 72 «Жақсы» балға бағаланатын болады.
 білім алушылардың оқу жетістіктерін оларды бағалау мен бағалаудың дәстүрлі шкаласына ауыстыра отырып есепке алу.

**Оқыту және білім беру сапасы бойынша
 Академиялық комитетінің төрағасы**

Кафедра меңгерушісі

Дәріскер

А.А. Аккузова

А.Ж. Амиров

О.С. Жұбай